

Anti-pestprotocol

2025-2026

1. Waarom een anti-pestprotocol?	2
2. Het verschil tussen pesten en plagen	2
3. Preventie	2
3.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling	2
3.1 Klassenregels	3
3.2 Intern vertrouwenspersoon	3
3.3 Anti-pest coördinator	3
3.4 Surveillance	3
3.5 Traumasensitief	3
3.6 Signaleren	5
4. Aanpak bij (vermoeden van) pesten	5
5. Ontwikkeling en borging van het anti-pest protocol	6

1. Waarom een anti-pestprotocol?

Bij De Wereldwijzer streven we naar een veilige, respectvolle en uitdagende leeromgeving waarin elke leerling zich welkom en geaccepteerd voelt. We hebben oog voor de specifieke behoeften en ervaringen van nieuwkomerskinderen en zetten ons actief in voor het versterken van sociaal-emotionele vaardigheden en het stimuleren van wederzijds begrip tussen verschillende culturen.

Het creëren van een sociaal veilige schoolcultuur is een gedeelde verantwoordelijkheid. Leerkrachten, ouders en leerlingen dragen hierin gezamenlijk bij aan het signaleren, bespreekbaar maken en aanpakken van ongewenst gedrag. Samen dragen we de verantwoordelijkheid voor een respectvolle en veilige schoolomgeving.

Met dit anti-pestprotocol willen we voorkomen dat een leerling wordt gepest. Wij nemen als De Wereldwijzer elk signaal van pestgedrag serieus.

2. Het verschil tussen pesten en plagen

Op school vinden we het belangrijk dat iedereen zich veilig en welkom voelt. Daarom maken we duidelijk onderscheid tussen **plagen** en **pesten**. Het verschil is soms lastig te herkennen, zeker bij nieuwkomerskinderen die nog aan het leren zijn hoe grapjes, taal en gedrag werken in de Nederlandse samenleving. Daarom leren wij kinderen en ouders dat het gevoel van de ander altijd telt. Wat voor de één grappig lijkt, kan voor een ander kwetsend zijn. We helpen kinderen om dat verschil te leren zien én er iets mee te doen.

Plagen gebeurt meestal op een speelse manier en is vaak wederzijds, en er is geen sprake van machtsverschil. Kinderen lachen samen en voelen zich niet echt gekwetst. Als iemand aangeeft het niet leuk te vinden, stopt het plagen meestal meteen. Het contact blijft meestal goed en vriendelijk.

Pesten is iets anders. Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid. Er is sprake van bewust kwetsend of gemeen bedoeld gedrag. Hierbij is het gedrag herhaaldelijk en opzettelijk waarbij een leerling lichamelijk, verbaal, psychisch of digitaal wordt gekwetst of buitengesloten. Binnen onze school omvat dit ook discriminatie, uitsluiting op basis van herkomst of taal, en stereotypering. Het verschil met plagen is ook dat de gepeste zich niet makkelijk kan verdedigen. Ook stopt de pester meestal niet uit zichzelf.

3. Preventie

Op de Wereldwijzer streven we ernaar pesten te voorkomen. Dit wordt gerealiseerd door de volgende maatregelen:

3.1 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Om sociaal-emotionele vaardigheden te ontwikkelen, maken we in de bovenbouw gebruik van een "emotiemeter" en in de onderbouw gebruiken we de sociaal-emotionele methode "Rikki".

Een emotiemeter is een visueel hulpmiddel waarmee kinderen hun gevoelens op een eenvoudige en herkenbare manier kunnen aangeven. Naast het herkennen en benoemen van de emoties, bevordert het de zelfregulatie (wat voel ik, wat heb ik nodig) en versterkt het de groepsdynamiek en pedagogisch klimaat. Daarnaast helpt het de leerkrachten om sociaal-emotionele signalen vroegtijdig om te vangen.

De methode “Rikki” wordt vormgegeven door een handpop in de vorm van een konijn. Via herkenbare verhalen en gesprekken leren kinderen gevoelens herkennen, benoemen en hiermee om te gaan. Thema’s zoals vriendschap, verdriet, boosheid en samenwerken komen spelenderwijs aan bod.

3.1 Klassenregels

Aan het begin van elke periode worden er in iedere groep de gezamenlijk klassenregels en schoolregels herhaald afhankelijk van de leeftijd en het aantal weken onderwijs.

3.2 Intern vertrouwenspersoon

Binnen De Wereldwijzer zijn Juf Joyce en Juf Roos aangesteld als interne vertrouwenspersonen. Zij zijn beschikbaar voor leerlingen en ouders wanneer er zorgen zijn rondom pesten of andere situaties die niet met de groepsleerkracht besproken kunnen worden. Aan het begin van iedere periode stellen zij zich voor en vertellen wat de rol als vertrouwenspersoon inhoudt, zodat duidelijk is bij wie de leerlingen terecht kunnen. De vertrouwenspersonen luisteren, denken mee en kunnen ondersteuning bieden of de juiste stappen in gang zetten. Alle gesprekken zijn vertrouwelijk, tenzij de veiligheid van een kind in het geding is.

3.3 Anti-pest coördinator

De pestcoördinator op De Wereldwijzer ziet toe op de uitvoering van het antipestbeleid en ondersteunt het team bij het signaleren en aanpakken van pestgedrag. Hij of zij is aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega’s bij terugkerende of ernstige situaties en zorgt dat meldingen zorgvuldig worden opgevolgd. De pestcoördinator draagt bij aan een veilig en respectvol schoolklimaat.

3.4 Surveillance

Gedurende de pauzes en 10 minuten voor schooltijd zijn er leerkrachten en/of leerkrachtondersteuners aanwezig op de speelplaats. Deze zorgen ervoor dat kinderen zich aan de gedragsregels houden. Bij problemen proberen kinderen eerst zelf een oplossing te vinden. Wanneer dit niet lukt, kunnen ze de surveillerende leerkracht/leerkrachtondersteuner om hulp vragen. Zij zullen in actie komen om het kind te helpen.

3.5 Traumasensitief

Vanwege de doelgroep op de Wereldwijzer, wordt er bij het bespreken van problemen en pestgedrag of vervelende situaties uitgegaan van de werkwijze vanuit traumasensitief lesgeven en de traumasensitieve school. Dit ook omdat gezien de taalontwikkeling leerlingen zich nog niet altijd even goed kunnen uiten, maar ook omdat we vaak niet weten of er achter

het gebeuren andere gevoelens kunnen zitten dan alleen de situatie zelf. Mogelijk zit hier een trauma achter. Daarom hieronder uitgewerkt welke uitgangspunten wij proberen te hanteren en hoe dit zichtbaar is in het handelen.

Uitgangspunten Traumasensitief:

- Geen trauma ontdekken of oplossen, maar het kind ontlasten
- Relatie gaat voor de opdracht
- De ruimte geven om het kind te laten zijn; begrip en erkenning
- Structuur en duidelijkheid ontlast het kind
- Liefdevol begrenzen

Zichtbaarheid in handelen:

- Let op (grote) gebaren en stemgeluid
- Bespreek jouw gevoel en gebruik passende mimiek
- Geef de reden aan waarom je iets doet
- Blijf in de nabijheid van het kind of houdt het kind in de nabijheid
- Kies voor time-in in plaats van time-out en leg uit wanneer het anders is
- Routines

Ook is het traumasensitief handelen zichtbaar in de schoolbrede routines. Deze routines bieden structuur en duidelijkheid, waardoor kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. Door vaste rituelen en herhalingen weten zij wat ze kunnen verwachten, wat onverwachte stressmomenten vermindert. Bij het uitvoeren van routines is het belangrijk om rustig en consistent te handelen, met aandacht voor het kind. Zo zorgen we ervoor dat routines niet als iets dwingend worden ervaren, maar juist als een houvast waarin het kind zich kan ontwikkelen en ontlast wordt.

Routines op school

Ochtendroutine:

De leerkracht staat of zit bij de klasdeur, ziet de leerlingen binnenkomen en voelt aan hoe het met ze gaat. In de eerste 10 minuten werken de leerlingen zelfstandig, en is er ruimte voor korte, persoonlijke gesprekken over wat hen bezighoudt.

De leerlingen hebben een vaste plek in de rij als we aan het einde van de dag naar buiten lopen of naar de gymzaal gaan.

Gedragsverantwoordelijkheid:

Samen zijn we verantwoordelijk voor alle leerlingen op school. Elke leerkracht spreekt leerlingen aan op hun gedrag.

Groepsoverstijgend werken in de bovenbouw:

Omdat we in de bovenbouw samen werken, gelden er schoolbrede routines. Zo wordt het werk ingeleverd bij de leerkracht waar de leerling instructie van heeft gekregen.

3.6 Signaleren

Op De Wereldwijzer vinden we het belangrijk om pestgedrag zo vroeg mogelijk te herkennen. De leerkrachten observeren het gedrag van leerlingen in de klas, op het schoolplein en in de gang. Hierbij letten we extra op non-verbaal gedrag en gebruiken we visuele hulpmiddelen, zoals pictogrammen of emotiekaarten, om gevoelens bespreekbaar te maken.

Daarnaast gebruiken we hulpmiddelen zoals een sociaal veiligheidsformulier om het welzijn van de leerlingen goed in beeld te brengen. Deze vragenlijst wordt twee keer per jaar afgenomen, vanaf de tweede periode, en is aangepast aan het niveau van onze leerlingen. Ook betrekken we ouders actief bij het signaleren van zorgen, indien nodig met hulp van een tolk.

4. Aanpak bij (vermoeden van) pesten

- De leerkracht of andere betrokkene brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaald pestgedrag spreekt de leerkracht de leerling stevig aan op het gedrag, maakt duidelijk dat dit onacceptabel is en bespreekt de gevolgen daarvan.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag.
- Leerkracht(en) en ouders werken in goed overleg samen om tot een passende en effectieve oplossing te komen.
- Als een leerkracht pestgedrag ontdekt, wat niet gemeld wordt, gaat de leerkracht in gesprek met de betrokkenen.

Wanneer een pestsituatie niet door de leerkracht alleen kan worden opgelost, wordt ondersteuning gevraagd van de intern begeleider, directie of vertrouwenspersoon om samen tot een passende oplossing te komen.

Hoe begeleiden we de gepeste leerling:

Als een leerling bij ons aangeeft gepest te worden, of als we dat signaleren, nemen we dit altijd serieus. We tonen begrip en luisteren aandachtig naar het verhaal van de leerling. We onderzoeken wie er bij het pestgedrag betrokken zijn, wat er precies gebeurd is en hoe de leerling zelf heeft gehandeld. Vervolgens geven we de leerling handvatten om hiermee om te gaan, afgestemd op leeftijd en taalniveau. Ouders worden betrokken in het proces door het voeren van gesprekken. We zorgen ervoor dat het kind zich gesteund voelt, zonder het in een uitzonderingspositie te plaatsen. Als het nodig is, schakelen we, altijd in overleg met ouders, externe hulp in, zoals bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining.

Hoe begeleiden we de pester:

Ook de leerling die pest wordt begeleid. In een individueel gesprek bespreken we het gedrag en zoeken we naar mogelijke achterliggende oorzaken. We laten de leerling nadenken over het effect van zijn of haar gedrag op de ander en over de gevolgen voor de groep. We benadrukken daarbij ook de positieve eigenschappen van het kind dat gepest is. We laten de pester excuses aanbieden en maken duidelijke afspraken over het gewenst gedrag. Bij herhaling grijpen we opnieuw in en wordt een passende maatregel genomen. Waar nodig schakelen we, in overleg met ouders, externe hulp in.

Hoe begeleiden we de groep:

Pesten is vaak een groepsproces. Daarom betrekken we de hele klas bij het herstellen van de situatie. We maken pestgedrag bespreekbaar in de groep, zonder iemand direct de schuld te geven. Leerlingen worden aangemoedigd om een eigen mening te vormen en te kiezen voor respectvol gedrag. We leggen uit dat meedoen met pesten het probleem meestal verergert en bespreken samen wat de gevolgen zijn voor degene die gepest wordt.

We houden extra rekening met taalbegrip en culturele verschillen. We gebruiken eenvoudige taal, indien nodig gebruiken we visuele ondersteuning (zoals pictogrammen of gevoelenskaarten) en bespreken situaties rustig en stapsgewijs.

Adviezen aan de ouders van alle kinderen:

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem positief/gewenst gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld, neem de situatie en de betrokkenen serieus
- Houdt rekening met de gevoelens van alle betrokkenen.
- Leer uw kind voor zichzelf en voor anderen op te komen.

5. Ontwikkeling en borging van het anti-pest protocol

Komend schooljaar bespreken we het protocol uitvoerig binnen het team, zodat het door iedereen gedragen wordt. Het protocol staat nog niet vast. Tijdens studiedagen en teamvergaderingen bekijken we wat werkt, passen en vullen we zo nodig aan. Het protocol moet onderdeel worden van het beleid en het dagelijks handelen op school.

Vragen & contact – Anti-pestprotocol

Heb je vragen over het anti-pestprotocol of je graag andere incidenten melden? Neem dan contact op via: schoollocaties & contactgegevens

Locatie Pastoriestraat:

Pastoriestraat 88, 5623 AT Eindhoven

Telefoon: 040-2427892

E-mail: wereldwijzer@skpo.nl

Locatie Shakespearelaan:

Shakespearelaan 47, 5629 MP Eindhoven

Telefoon: 040-2406016

E-mail: wereldwijzer@skpo.nl

Aanspreekpunt anti-pestten: voor vragen of meldingen kun je terecht bij de vertrouwenspersonen of de anti-pestcoördinator.

VERTROUWENSPERSONEN

Basisschool de Wereldwijzer Eindhoven

j.vankemenade3@skpo.nl
Dinsdag t/m vrijdag

r.vervoort@skpo.nl
maandag t/m woensdag en
vrijdag